

Samarbeidsavtale
mellom
Sametinget og Helse Nord RHF

Avtaleparter

Denne avtalen er utarbeidet mellom Helse Nord RHF og Sametinget.

Avtalens overordnede grunnlag

Samiske pasienter har rett til likeverdig helse- og omsorgstjenester på lik linje med den øvrige befolkningen. Likeverdige helsetjenester forutsetter helsetjenester tilrettelagt samiske pasienters språklige og kulturelle bakgrunn. Nasjonale myndigheter har det overordnede ansvaret for å sikre likeverdige helsetjenester til det samiske folk.

Dette følger av rettigheter samiske pasienter som urfolk har i henhold til nasjonale lover og internasjonale konvensjoner som Norge har gitt sin tilslutning til.

Jfr. Norges Grunnlov § 108 påligger det statens myndigheter å legge forholdene til rette for at den samiske folkegruppen kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv.

Av ILO-konvensjonen nr. 169 art. 25 følger det at *utforming og gjennomføring av helsetjenester for urfolk skal skje under urfolks eget ansvar og kontroll, slik at urfolk kan nyte godt av så høy fysisk og mental helsemessig standard som mulig.*

FNs erklæring om urfolks rettigheter (2007) som sier at *individer tilhørende urfolk har rett til adgang til alle sosial- og helsetjenester, uten noen form for diskriminering.*

Sameloven § 3.5 som gir samiske pasienter utvidet rett til bruk av samisk i helse- og sosialektoren. Samelovens ordlyd §3.5 lyder: *Den som ønsker å bruke samisk for å ivareta egen interesser overfor lokale og regionale offentlige helse- og sosialinstitusjoner i forvaltningsområdet har rett til å bli betjent på samisk.*

I Pasientrettighetsloven § 3-5 fremgår det at pasienter har krav på informasjon som er *tilpasset mottakerens individuelle forutsetninger som alder, modenhet, erfaring og kultur- og språkbakgrunn.* Denne bestemmelsen gir samiske pasienter rett på informasjon, som er tilpasset samisk språk- og kultur. I forarbeidene til loven er samiske pasienter særlig nevnt som målgruppe for denne bestemmelsen.

Helseforetaksloven § 35, 3.ledd fremgår det at *Regionalt helseforetak skal sørge for at den enkelte pasients utvidede rett til bruk av samisk språk i spesialisthelsetjenesten blir ivaretatt, jf. sameloven § 3-1 nr. 4 og § 3-5*

Helsetjenester til den samiske befolkningen - oppdragsdokumentets overordnede del

Samiske pasienters rett til og behov for tilrettelagte tjenester må etterspørres og synliggjøres fra planleggingsfasen, gjennom utredningsfasen, og når beslutninger tas.

Helse Nord RHF er gitt et særlig ansvar for å sørge for likeverdige spesialisthelsetjenester til

den samiske befolkningen (Nasjonal helse- og sykehusplan (2016-2019))

Helse Nord RHF skal ivareta strategisk videreutvikling av spesialisthelsetjenester til den samiske befolkningen innenfor de rammer og prinsipper som framgår av Nasjonal helse- og sykehusplan.

Formål med samarbeidsavtalen

Samarbeidsavtalen mellom Sametinget og Helse Nord RHF skal fremme en utvikling av spesialisthelsetjenester som ivaretar den samiske befolkningens rett til likeverdige helsetjenester, og sikre at tjenestene er tilrettelagt samiske pasienters språklige og kulturelle bakgrunn.

Partene skal i felleskap søke å være i forkant av ulike utfordringer og problemstillinger som omhandler spesialisthelsetjenester til det samiske folk. Dette gjennom god dialog til det beste for det samiske folk, Helse Nord RHF og Sametinget.

Samarbeidsavtalen regulerer det rutinemessige samarbeidet som er grunnlaget for at Sametinget, på vegne av den samiske folk, har informasjon om og innflytelse på utviklingen av spesialisthelsetjenesten.

Samarbeidsavtalen er også gjeldende for Helse Nord RHF's underliggende helseforetak på områder som omhandler spesialisthelsetjenesten til den samiske befolkningen.

Innhold i samarbeidet

Ved starten av hver Sametingsperiode avvikles et felles møte mellom Sametinget og Helse Nord RHF der status og videre utvikling av spesialisthelsetjenester til det samiske folk settes på dagsorden.

Det avvikles to årlige samarbeidsmøter mellom Sametinget og Helse Nord RHF. Ett av møtene avvikles mellom Sametingsrådet og styret i Helse Nord RHF.

Ett av møtene avvikles tidlig på høsten i tilknytning til utforming av oppdragsdokumenter for helseforetakene i Helse Nord og har som siktemål å få innspill fra Sametinget.

Sametinget inviteres til å delta på styreseminarene for helseforetakene i Helse Nord RHF.

Helse Nord RHF inviteres til den høytidelige åpningen av Sametinget.

Partene er enige om at det for øvrig avvikles møter ved behov, og at møte skal holdes når en av partene ber om det.

Utvikling av helsetjenester, høringer m.v:

Helse Nord RHF's årlige melding om spesialisthelsetjenester sendes Sametinget innen utløpet av mars hvert år.

Helse Nord RHF og Sametinget er enige om å initiere felles prosjekter der den samiske befolkningens helse, og likeverdig tilgang til spesialisthelsetjenester settes på dagsorden. Ved utredninger og utviklingsprosjekter av spesialisthelsetjenester som gjelder det samiske folk, skal samisk representasjon sikres.

Ved utredninger om utvikling av spesialisthelsetjenester på ulike områder som påvirker helsetilbudet til den samiske befolkningen, skal Sametinget inviteres til å foreslå medlemmer til ulike grupper og råd.

Sametinget er Helse Nord RHF's samarbeidspartner når det gjelder høringer om utvikling av helsetilbud som berører den samiske befolkningen. Høringene skal gis frister som gjør det mulig for Sametinget å behandle sakene og som samtidig sikrer en effektiv framdrift i behandlingen av sakene.

Øvrig samarbeid:

Samarbeidsavtalen berører ikke Sametingets konsultasjonsordning med Helse- og omsorgsdepartementet eller andre nasjonale eller regionale organer.

Varighet, revisjon og oppsigelse av avtale

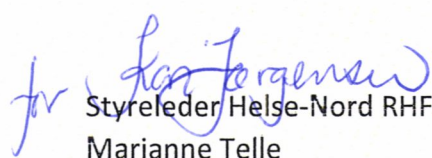
Avtalen løper i fire år fra signering. Avtalen kan sies opp i perioden. Oppsigelsen skal være skriftlig og med en oppsigelsestid på 3 måneder.

Under forutsetning av skriftlig varsel senest 3 måneder før utløpstid, og under forutsetning av at annen part ikke motsetter seg det, kan avtalen forlenges med ytterlige fire år.

Hver av partene kan anmode om revisjon av avtalen en gang pr løpende år.

Karasjok 08.03.2018

Sametingspresident
Aili Keskitalo

Styreleder Helse-Nord RHF
Marianne Telle